

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی

پایان نامه کارشناسی ارشد

گرایش مشاوره (M.A)

عنوان :

**مقایسه انسجام خانوادگی و سلامت عمومی
در فرزندان زنان شاغل و غیر شاغل شهر بوشهر**

استاد راهنما :

دکتر لادن معین

استاد مشاور :

دکتر زهرا خدادادی

نگارش :

مریم عزیزی

بهار ۱۳۹۰

تقدیم به:

پدر و مادر مهربانم؛

آنان که سالهاست با دستهای پر مهرشان، سختی راه را بر من هموار کردند.

«ناقابلی است به پاس یک عمر محبت‌های عاشقانه‌شان»

و تقدیم به همه کسانی که من را در این راه یاری نمودند.

سپاسگزاری

سپاس و ستایش ایزد یکتا که ذکرش اولین و آخرین پناه روزهای پرتلاطم زندگیم بوده و خواهد بود. ای پروردگارم همین سرافرازی مرا بس، که تو آفریدگار منی! و همین افتخارم بس، که بنده تو باشم. ای خداوندگارم، به چشم برهم زدنی مرا به خویشتن وامگذار. بر خود لازم می دانم از همه عزیزانی که هر کدام به نحوی در انجام این پایان نامه مرا یاری نموده اند صمیمانه تقدیر و تشکر بعمل آورم خصوصاً از :

- سرکار خانم دکتر لادن معین (استاد راهنما محترم) به خاطر ارشادات و راهنماییهای بی شائبه ایشان که خود موجبات تحقیق بیشتر را فراهم نمود و ریز سپاسگزاری از وقت ذیقیمتی که در راستای ویرایش و تدوین این تحقیق مصروف نمودند.

- سرکار خانم دکتر زهرا خدادادی (استاد مشاور محترم) که با دقت و حوصله در مشاوره و راهنمایی اینجانب بذل محبت نمودند.

همچنین بر خود لازم میدانم از اساتید محترم سرکار خانم دکتر سوسن سهامی و سرکار خانم دکتر صغری استوار تشکر بعمل آورم.

چکیده:

پژوهش حاضر باهدف مقایسه انسجام خانواده و سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و غیرشاغل می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق فرزندان زنان شاغل و خانه دار شهر بوشهر دارای سن ۱۱ تا ۱۴ می‌باشند. نمونه تحقیق ۲۰۰ نفر (۱۰۰ نفر دارای مادر شاغل و ۱۰۰ نفر دارای مادر خانه دار) است که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شوند. ابزار پژوهش شامل دو پرسشنامه: ۱- پرسشنامه انسجام خانواده از سامانی (۱۳۸۱) ۲- پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ) بود. به منظور تحلیل داده های جمع آوری شده از آمار توصیفی، از آزمون t دو جامعه مستقل و آزمون معنی داری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون دو متغیره استفاده شده است. نتایج نشان داد که فرزندان مادران خانه دار در مقایسه با فرزندان مادران شاغل از سلامت عمومی بهتری برخوردارند و انسجام خانوادگی نیز در فرزندان زنان خانه دار بیش از زنان شاغل است.

مفاهیم کلیدی: انسجام خانواده، سلامت عمومی، فرزندان زنان شاغل و غیرشاغل.

Islamic Azad University of marvdasht

(M.A) thesis biased counseling

Subject:

Comparison of family cohesion and general health in children and non-employed women working Bushehr

Thesis Advisor:

Dr.Ladan Moein

Consulting Advisor :

Dr.Zahra Khodadadi

By :

Maryam Azizi

Spring 2011

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	فصل اول : کلیات پژوهش:
2	1-1- مقدمه
3	1-2- بیان مسئله
7	1-3- اهمیت و ضرورت پژوهش
8	1-4- اهداف پژوهش
8	1-5- فرضیات پژوهش
9	1-6- تعاریف نظری متغیرها
11	1-7- تعاریف عملیاتی متغیرها
12	فصل دوم : الف) گستره نظری و پیشینه پژوهش
13	1-2- مقدمه
13	2-2- تاثیر مادران مشاغل در فرزندان
14	2-3- ساختار خانواده
16	2-4- وضعیت اشتغال زنان
17	2-4-1- زن و مشاغل زنانه
18	2-4-2- پیامدهای مثبت اشتغال زنان
20	2-4-3- خانواده درمانی مبتنی بر برابری زنان
21	2-4-4- امنیت زنان در محیط اجتماعی
21	2-4-5- انسجام خانواده در زنان شاغل
24	2-5- سلامت عمومی زنان
27	2-5-2- سلامت عمومی در خانواده
28	2-6- زنان خانه دار (غیر شاغل)
28	2-6-1- زنان خانه دار (غیر شاغل) و اعتماد به نفس

29.....	7-2- زنان شاغل و میزان افسردگی
30.....	8-2- مقایسه رضایت زناشویی در زنان متأهل شاغل و غیر شاغل (خانه دار)
32.....	9-2- تاثیر زنان در ساختار خانواده
33.....	ب (پیشینه پژوهش
33.....	10-2- پژوهش های انجام شده در خارج از کشور
37.....	11-2- پژوهش های انجام شده در داخل از کشور
42.....	12-2- جمع بندی و نتیجه گیری
43.....	فصل سوم : روش پژوهش
44.....	1-3- مقدمه
44.....	2-3- طرح کلی پژوهش
44.....	3-3- جامعه آماری پژوهش
44.....	4-3- حجم نمونه و روش نمونه گیری
45.....	5-3- ابزار گرد آوری اطلاعات
45.....	1-5-3- پرسشنامه انسجام خانوادگی
46.....	2-5-3- پرسشنامه سلامت عمومی
47.....	6-3- نحوه نمره گذاری
47.....	1-5-3- نحوه نمره گذاری پرسشنامه انسجام خانواده
47.....	2-5-3- نحوه نمره گذاری سلامت عمومی
49.....	فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها
50.....	1-4- مقدمه
50.....	2-4- یافته های توصیفی
53.....	3-4- یافته های اصلی
58.....	فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری
59.....	1-5- مقدمه

- 67..... 2-5- جمع بندی و نتیجه گیری
- 68..... 3-5- پیشنهادات و محدودیت‌ها
- 70..... منابع و مآخذ
- 71..... منابع فارسی
- 76..... منابع انگلیسی
- 81..... چکیده انگلیسی

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
10.....	نمودار 2-1 پیوستار و انسجام خانواده.....
50.....	نمودار 1-4: مقایسه میانگین سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و خانه دار
51.....	نمودار 2-4: مقایسه میانگین خرده مقیاسهای سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و خانه دار.....
52.....	نمودار 3-4: مقایسه میانگین انسجام خانواده در خانواده فرزندان زنان شاغل و خانه دار.....

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول 4-1: مقایسه میانگین و انحراف معیار سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار	50.....
جدول 4-2: مقایسه میانگین و انحراف معیار خرده‌مقیاس‌های سلامت عمومی در فرزندان زنان شغل و خانه‌دار	51.....
جدول 4-3: مقایسه میانگین و انحراف معیار انسجام خانواده در خانواده فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار	52.....
جدول 4-4: آزمون مقایسه میانگین سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار	53.....
جدول 4-5: آزمون مقایسه میانگین خرده‌مقیاس‌های سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار	53.....
جدول 4-6: آزمون مقیاسه میانگین انسجام خانواده در خانواده فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار	54.....
جدول 4-7: ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه فرضیه فرعی 1	55.....
جدول 4-8: تحلیل رگرسیون دو متغیر فرضیه فرعی 1	55.....
جدول 4-9: ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه فرضیه فرعی 3	56.....
جدول 4-10: تحلیل رگرسیون دو متغیر فرضیه فرعی 4	57.....

فصل اول

کلمات پژوهشی

۱-۱- مقدمه:

ازدواج بهری بپوند زندگی مشترک دو فرد با حفظ استقلال نسبی هر یک در جهت تکامل شخصیت طرفین؛ ازدواج رابطه‌ای است که شخص با انتخاب وارد آن می‌شود و تقریباً نیم قرن در این رابطه خواهد ماند. زن و مردی که با هم ازدواج می‌کنند، بای بتوانند خود را با نیم قرن تحولات اجتماعی و رشد و تغییرات متقابل یکدیگر تطبیق دهند؛ در غی این صورت، به احتمال زیاد رابطه زناشویی آنها دچار مشکل خواهد شد (گواهی جهان 1387).

خانواده اصلی‌ترین هسته هر جامعه و کانون حفظ سلامت و سلامت عمومی است و نقش مهمی در شکل‌گیری شخصیت فرزندان، بهری پدران و مادران آینده جامعه دارد. هیچ نهاد و مرجعی نمی‌تواند جایگزینی خانواده و به ویژه مادر شود و جامعه‌ای سالم‌تر و پویاتر است که مادران و پدران با شخصیت‌تر و سالم‌تر و با اعتمادتر داشته باشد و مادر به عنوان گرداننده امور خانواده، برای حفظ انسجام خانواده و اتحاد ملکن خود، همسر و فرزندان، بای به قابلیت‌های لازم دست‌مید تا بتوانند قاعده خانواده را در اقل‌نوس متلاطم زندگی از خطر طوفان‌های سهمگین احتمالی حفظ کند و به سلامت به ساحل امن برساند و آنان هستند که با آکنده ساختن کانون خانواده از انس و صفا و الفت می‌توانند فضای فکری، فرهنگی، دینی را بوجود آورند (شهرکوی، 1377).

از آنجا که خانواده واحد اساسی جامعه می‌باشد بنابراین بقاء جامعه مستلزم بقاء خانواده است. هستی و حرکات افراد از سوی خانواده و در خانواده است و هستی و قوام جامعه ریز به تشکل افراد بستگی دارد. از طرفی وجود محیط گرم و روح‌افزا و بالقوه خانواده امریست خاطر هر یک از افراد خانواده را بیشتر می‌کند و تکلیف گاه مطمئن برای ایجاد سکون و آرامش افراد خواهد بود. عدم بی‌کاهش امریست در خانواده و بی‌توجهی به رول‌های عاطفی اعضا می‌تواند زمینه‌ساز اضطراب، افسردگی، سرخوردگی، عدم اعتماد به نفس و احساس بی‌کفایتی، افزایش جرم و جنایت، انحرافات اخلاقی و سرانجام اعتیاد و خودکشی شود (علوی، 1381).

نقش خطیر و پراهمیت مادران در تعلیم و تربیت فرزندان خود و همین طور نقش معلم آن‌ها در ایجاد احساس ارزشمندی در کودکان خود بر کسی پوشیده نیست. با توجه به این مطلب که امروز فعالیت های اجتماعی افراد به خصوص فعالیت های اجتماعی زنان گسترش روزافزونی پیدا کرده است برخی از مادران به دلیل اشتغال و بیرن از منزل مدت کمتری را در کنار فرزندان خود سپری می کنند (رحیمی مهدی، 1386).

۱-۲-۲-۱- **نظن مسئله:**

انسان موجودی اجتماعی است که رگزمند برقراری ارتباط با دیگران است بسرگوری از رگژها ی متعالی انسان را شکوفا می کند و شخص استعدادها و خلاقیت هایش، فقط از طریق تعامل بون فرد ی و ارتباطات اجتماعی می تواند ارضاء شود و به فعل درآیی و همچن ین روابط خانوادگ ی، تحت تأث ی پویایی نهادها ی اجتماعی، با تحول دائم روبروست.

با تحول شرايط زمستی و به تبع آن، بروز رگژهای جدید، بپوسته نقش ها در حال تغیی راند، به طور ی که از اعتبلو نقش های سنتی روز به روز بچشر کاسته شده و موجبات دگرگونی آنها فراهم می شود. همراه با تغیی رات ساختاری جامعه و بر اثر تحولات زندگی خانوادگی، زن خانه دار و در ع ین مسئولیت ها ی متعارف خود، بچش از بچش، مجبور به کار در خارج از خانه شده است.

فرزندان مادران شاغل دغدغه اصلی مادران ان است که فرزندان کوچک خود را در این مدت به چه کسی بسپارند و این همان مسئله ای است که بسیاری از مادران شاغل به شدت نگران آن هستند و به همین علت کار در قبال تربیت فرزندان خود به شدت احساس گناه می کنند. کودکانی که در زمان نیاز از توجه و جمعیت والدین خود بهره مند می شوند در زمان بلوغ بهتر می توانند با مسأله اشتغال پدر و مادر خود کنار بیایند فرزند شما وقتی در زمان خردسالی از رابطه ای عمیق و صمیمی با شما بهره مند شود دو دوره نوجوانی و راحت تر ار دیگر نوجوانان می توانند در مورد مسائل خاص با شما صحبت کند. چه مادر شاغل باشد و چه نباشد آنچه بیش از کمیت حضور او در کنار کودک اهمیت دارد کیفیت حضور اوست. علاوه بر آنچه گفته شد عوامل زیاد دیگری از قبیل: رضایت شغلی مادر، حمایتی که همسرش از او می کند، جنسیت کودک و مرتبه اجتماعی خانواده، نقش معلمی در رشد کودک دارند (مجله خانواده ایرانی، ص 25، تیرماه سال 1385).

روابط والدین یا فرزندان باید بر مبنای احترام متقابل و درک پذیرش همراه با گرمی و محبت و صمیمیت پایه گذاری گردد تا فرزندان افرادی سالم، خلاق و متکی به نفس پرورش یابند (عبدالکریم زاده، 138).

در عین حال، اشتغال زنان در سطح وسیع جامعه، به رغم تعهدات دوگانه اش الزاماً به معنی بردگی و استثمار او نیست و نیایی به چنین تحولی به دین انکار نگر نیست زیرا آثار مثبت مادی و معنوی این اشتغال غالباً علاوه بر وضع خود زن که ضمن کسب درآمد به استقلال و اعتبار اجتماعی بیشتر دست می یابد، متوجه همسر و فرزندان او می شود. (نایی، 1381) امروزه، توسعه فرهنگی و اجتماعی در کنار توسعه اقتصادی مطرح و انسان محور اصلی آن محسوب می شود در این میان زنان در سطوح مختلف طبقاتی و فرهنگی با انگیزه های متفاوتی وارد بازار کار می شوند. عده ای با وجود سطح تحصیلاتی پایین و نداشتن تخصص صرفاً برای رفع مشکلات مالی کار می کنند و با برطرف شدن مشکلاتشان فعالیت اجتماعی خود را ترک می کنند. این نوع فعالیت نه تنها موجب ارتقای آگاهی نمی شود، بلکه تعارضی هم بین نقش مادر و اشتغال ایجاد می کند. در بررسی های به عمل آمده برای تعیین بارزترین دلایل اشتغال زنان، 81 درصد کمک به تأمین اقتصاد خانواده و 19 درصد آثاری از جمله تربیت صحیح فرزند، افزایش سطح فرهنگ خانواده، تقویت روحیه اعتماد به نفس، استقلال اقتصادی، کسب موقعیت اجتماعی و رشد شخصیت و ... ذکر شده است. هر قدر اهداف جامعه متعالی تر باشد، انگیزه های غیرمادی قوی تر می شوند (بتول محتشمی، 1380).

یک زن موفق بایستی از افراط و تفریط مبرا باشد گاه زنان خانه داری را می بینیم که حتی تا سر کوبه هم بدون همراهی همسر تردد نمی کنند، تعجبی ندارد که حتی آدرس منزل خود را هم دقیقاً نمی دانند. اینها وابستگان محضند هیچ گاه فراموش نکنیم که مردان از زنان مدی بخش از زنان خانه داری شاغل محض خوششان می آید. آنها می خواهند شما شاد باشید و به خانه طراوت ببخشید، هنری داشته باشید، اطلاعاتتان به روز باشد، مشارکت فکری کنید، برای خودتان و برای خانواده تان به اندازه وقت بگذارید. هر دو قشر زنان شاغل و زنان خانه دار با مشکلات خاص خود روبرو هستند بایستی به اشتغال زن با این دین نگر نیست که اشتغال بایستی فرصتی برای بروز توانمندی هایش محسوب شود و حداقل آسپها می ممکن را در پی داشته باشد (امینی، 1383).

مشخص است بلای نگرش بایع شرایطی را ایجاد کرد که زنان شاغل کمتر بی فشارهای روحی را متحمل شوند و شرایط به گونه‌ای باشد که اشتغال، مانع حضور زن در حوزه‌های دیگر و خانواده نشود. بنابراین آسوی‌های اشتغال نبایع افزون بر بهره‌وری آن باشد (صادق مقدم، 1385).

زن خانه‌دار کار بی‌نظیری انجام می‌دهد ولی اهمیت کارش دیده نمی‌شود. این نادیده گرفتن اهمیت خانه‌داری هم از جانب جامعه و هم از جانب خود فرد کاملاً مشهود است. هر کدام از زنان و مردان توانمند امروز ماحصل تربیت مادران دیروز هستند (امینی، 1388).

زن خانه‌دار بایع با علم روز آشنا باشد تا بتواند هم‌پای فرزندانش در وادی علوم مختلف گام بردارد و تا مقطعی که رولز به کمک دارد راهنمایش باشد.

ساعت کاری طولاری زنها سرپهستم دفاعی بدن آنها را ضعف می‌کند این امر احتمال ب‌بهار شدن را افزایش می‌دهد و میزان استرس زلیدی به شخص وارد می‌کند که این خود عاملی است که بر انسجام خانواده و سلامت روان خانواده تأثیری می‌گذارد (جمشیدی، 1387).

وقتی زری سلامت خود را به خطر می‌اندازد سلامت خانواده‌اش را رهن به خطر انداخته. سرپوری از زنها به دلایل رولز مالی خانواده مجبور هستند بیشتر از 8 ساعت کار کنند که این امر باعث می‌شود از نقشهای خود در خانواده غافل شوند. کار زنها بایع مکمل زندگی آنها باشد و زندگی آنها را به خطر ناندازد (سایهاری، 1386).

شتاب و سرعت برای بهره‌گیری هرچه بیشتر از زمان و فرصت‌ها، اخلاق فردی و اجتماعی را تحت شعاع قرار داده است و خانواده سنتی آرام، با ثبات و بی‌دغدغه را تبدیل به خانواده مدرن پرتلهاب، سر در گم، بی‌ثبات و پر اضطراب کرده است. در عصر حاضر با ورود وسایل ارتباط جمعی از قبیل روزنامه، کتاب، رادیو، تلویزیون، ماهواره، شبکه‌های اینترنتی زندگی خانوادگی را دستخوش تغییری گردیده و واکنش‌هایی را به همراه داشته است. مدرن و به روز بودن، اصل و تمامیت خانواده را به چالش کشیده است (احدی، 1388).

پس زن آهنگ رفتن به صحنه جامعه را جهت ظهور و شکوفایی قابلیت‌های خویش می‌کند تا بتواند همگام با مردان خویش در رشد و تعالی جامعه خویش سهمی داشته باشد اما یک چینی مسلم است و آن این

است که زن جامعه ما هرگز نبایع این نقش را به قهت قرباری کردن سهم خانواده (همسر و فرزندان) ایفا نماید (شهرطوی 1377).

با وجود اشتغال زن در خارج از خانه وظایف او در داخل خانه نمود بیشتر می‌کند و «فشار مضاعف» ناشی از دوگانگی نقش احساس می‌شود. بی‌گمان، اشتغال زنان به ایجاد تغییر در الگوهای خانوادگی کمک می‌کند و همین امر زمینه مساعدی را برای اشتغال فراهم می‌سازد.

یکی از دغدغه‌های زنان فرزانه امروز توسعه یافتگی است، اما توسعه یافتگی تنها در قلمرو اجتماعی با چشم پوشی از تربیت دروری و روانشناختی ممکن نیست در واقع بدون توجه به این تربیت درونی، روانشناختی و سلامت رواری زنان توسعه یافتگی محال به نظر می‌رسد. البته ناگفته نماند که تأمین این سلامتی ابعاد متفاوتی دارد که بخشی از آن به عهده جامعه، والدین و فرزندان و بخشی دیگر به عهده مردان است، در واقع در این مطن نقش مردان در ارتقاء سلامت روان زنان از اهمیت خاص و چشمگیری برخوردار است (بتول محتشمی 1380).

سلامت زنان، اشتغال آنها، شادکامی و رضایت از زندگیشان متأثر از شرایط اجتماعی جامعه است. مؤلفه‌های فوق مفهوم کیفیت زندگی زن را می‌سازند. بلا بودن کیفیت زندگی در هر کشور نشانه توسعه پایدار و همه جانبه در آن جامعه است و در نظر گرفتن زنان در برنامه‌های توسعه و تلاش برای بهبود وضعیت زندگی آنها مسأله‌ای است که برای رسیدن به پیشرفت همه جانبه نباید آن را نادیده گرفت (اندرسون 1991).

شایع طرح مسائل و مشکلات گوناگوری که بیهامون اشتغال زنان وجود دارد بتواند جامعه ما را هرچه بیشتر نسبت انگیزه‌های دروری و دروری زن امروز واقف کند تا بدین طریق در جهت کاستن از این مشکلات گامهای مؤثرتری برداشته. لذا در این تحقیق سعی شده که رابطه بین انسجام خانوادگی و سلامت عمومی در زنان شاغل و غیرشاغل (خانه‌دار) مقایسه و بررسی شود.

به طور کلی اصولی برای درک دنیای روانی نوجوانان و مشکلات او باید پدر و مادرها به عنوان والدین

کودک و نوجوان همیشه در نظر داشته باشند عبارتند از:

هماهنگی در انضباط و تربیت کودکان و نوجوانان، یگانگی در انتظار و توقع از آن با توجه به تفاوت‌های فردی و محوریت‌های موجود و جلوگیری از وقوع مسایلی که موجب بروز هیجان ناخوشایند در کودک و نوجوان می‌گردد (زهره مرزبان، روزنامه جوان 15 دی 1385).

۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش:

نظام خانواده به‌سان یک نظام سالم اجتماعی در روند حیات اجتماعی خود حالات گوناگوری دارد. اگر خانواده که مرکب از زوجین و فرزندان می‌باشد از هماهنگی، انسجام، وفاق و تفاهم دو طرف زن و شوهر برخوردار باشد قطعاً زمینه زندگی سالم خانوادگی را فراهم می‌کند، اما اگر انسجام و هماهنگی نداشته باشد، قطعاً تهدید به فروپاشی و انهدام شده و پای و اساس آن فرو می‌ریزد. جامعه‌شناسان خانواده و هم‌این‌طور عالمان تربیت و علمای اسلامی، هر یک با توجه به رشته مطالعاتی خود، این رشته را مورد مطالعه قرار داده و جامعه و طرفین خانواده را از وقوع چنین خطرهای آسیب‌های جبران‌ناپذیری تغذی کرده‌اند و والدینی که به عنوان آموزگاران اصلی تدریس و تربیت نسلها هستند، بای خود بهترین الگوی حفظ اتحاد و یکپارچگی در تصمیم‌گیری‌های مهم زندگی مشترک باشند (زارع 1385).

در این مکتب اشتغال زنان بخش از هر چه دیگر خانواده را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و در روابط بین زن و شوهر و فرزندان تحولاتی را ایجاد می‌کند، وحدت و یکپارچگی بین زوجین امری است بسرکلر مهم که این هماهنگی تا مدت‌های مدیدی وابسته توازی بود که بین نقش‌های سنتی آن وجود داشت.

زن شاغل برای آنکه در خانه باشد به کارهایی می‌پردازد که گاه مردانه خوانده می‌شود. آلی‌چنین زنی می‌تواند امکانات تازه‌ای برای گفتگوی صمیمانه با شوهر طلبد؛ اشتغال زنان قبل از ازدواج مشکلات چندی را به همراه ندارد اما بعد از ازدواج بر روابط دینی زوجین اثراتی عمیق نهاده است. تحقیقات نشان دهند ه آن است که کار زن در خانه با فرهنگ جدید کاهش یافته است و همچنین حاکی از ثبات سازمان خانواده و توزیع وظایف در درون آن است. بعد دیگر اشتغال که اهمیتی بسرکلر دارد آثار آن بر فرزندان است. مادر بودن بصری بعد عاطفی رفتار را قوی ساختن و از لحاظ روحی و روانی بتواند خانواده خود را سالم نگه داشته و دارا ی انسجام کند. هر قدر کانون خانواده سالمتر باشد، روابط پدر و مادر هماهنگ تر و آگاه ی و شناخت آنان از رله‌های دیگر اعضای خانواده بیشتر می‌باشد. هرچند که به رغم پذیرش و سریع اشتغال زنان از جانب طبقات

متفاوت اجتماعی ایران هنوز آن تغییرات فرهنگی که لازمه هماهنگی میان اشتغال زنان و تقسیم وظایف و مسئولیت‌ها در خانواده است به طور کامل روی نداده است.

نکته‌ای که می‌توان به آن اشاره کرد این است که هرچند اشتغال تأثیرات مثبتی بر ویژگی‌های شخصیتی و سلامت روان زنان می‌گذارد ولی بعد دیگر اشتغال زنان که اهمیتی بسزیا دارد طبق نظر برک و وبر به نقل از نایبی (1381) فرسودگی زنان شاغل و رضایت زناشویی و انسجام خانوادگی کمتر آنها نسبت به زنان غیرشاغل (خانه‌دار) است.

در حقیقت و با توجه به دگرگونی‌های شرایط و رشد و گسترش تکنولوژی و تغییراتی که در شوه زندگی زنان شاغل و غیرشاغل ایجاد شده، پژوهشگر را بر آن داشت که به بررسی سلامت روان و انسجام خانواده در چنین خانواده‌هایی بپردازد تا یافته‌های حاصل از این پژوهش بتواند راه‌هایی را برای سازگاری همسران، راهبردهایی را برای مراکز مشاوره خانواده و همچنین برای زنان فرهنگی اقداماتی را برای داشتن سلامت روان و جامعه‌ای سالم با داشتن خانواده‌هایی با انسجام و یکپارچه به دنبال داشته باشد.

۱-۴- هدف پژوهش:

هدف کلی:

یعنی انسجام خانواده و سلامت عمومی در فرزندان زنان شاغل و غیرشاغل رابطه معنی‌دار وجود دارد.

اهداف فرعی:

1- یعنی خرده مقیاس‌های انسجام خانواده و سلامت عمومی در زنان شاغل رابطه معنی‌دار وجود دارد.

2- یعنی خرده مقیاس‌های انسجام خانواده و سلامت عمومی در زنان غیرشاغل رابطه معنی‌دار وجود

دارد.

۱-۵- فرضیات پژوهش:

فرضیه‌های اصلی:

1- یعنی سلامت عمومی فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار تفاوت معنی‌دار وجود دارد.

2- یعنی خرده مقیاس‌های سلامت عمومی فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار تفاوت معنی‌دار وجود دارد.

3- یعنی انسجام خانواده در خانواده فرزندان زنان شاغل و خانه‌دار تفاوت معنی‌دار وجود دارد.

4- آیا یعنی انسجام خانواده و سلامت عمومی در زنان شاغل رابطه وجود دارد؟

فرضیه‌های فرعی:

1- یعنی انسجام خانواده و خرده مقیاس‌های سلامت عمومی فرزندان زنان شاغل رابطه معنی‌دار وجود دارد.

2- انسجام خانواده به طور معنی‌داری قادر به پیش‌بینی خرده مقیاس‌های سلامت عمومی فرزندان زنان شاغل می‌باشد.

3- یعنی انسجام خانواده و خرده مقیاس‌های سلامت عمومی فرزندان زنان خانه‌دار رابطه معنی‌داری وجود دارد.

4- انسجام خانواده به طور معنی‌داری قادر به پیش‌بینی خرده مقیاس‌های سلامت عمومی فرزندان زنان خانه‌دار می‌باشد.

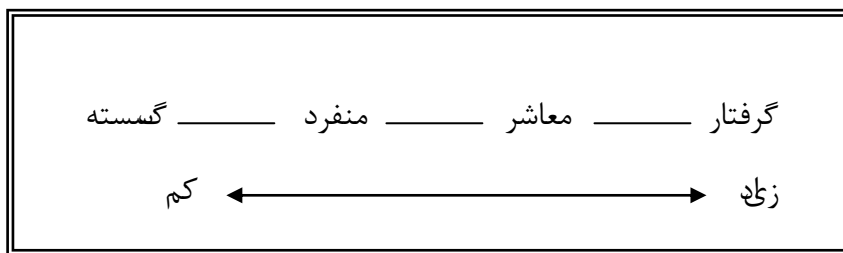
۱-۶- تعاریف نظری و عملی متغیرهای پژوهش:

تعاریف نظری:

انسجام خانواده:

نظام خانواده به‌سان یک نظام سالم اجتماعی در روند حالت اجتماعی خود حالات گوناگوری دارد. اگر خانواده که مرکب از والدین و فرزندان می‌باشد از هماهنگی، انسجام، وفاق و تفاهم دو طرف زن و شوهر برخوردار باشد قطعاً زمینه زندگی سالم خانوادگی را فراهم می‌کند، اما اگر انسجام و هماهنگی نداشته باشد، قطعاً تهدید به فروپاشی و انهدام شده و پای و اساس آن فرو می‌ریزد.

انسجام به عنوان یکی از ساختارهای پر نفوذ خانواده، احساس همبستگی، بپوند و تعهد عاطفی است که اعضای یک خانواده نسبت به هم دارند (السون، 1999).

نمودار (1-2) پیوستار و انسجام خانوادگی.

تعریف نظری سلامت عمومی:

تاکنون تعاریف نظری فراوانی ارائه داده شده و یک توافق جمعی و مشترک بین اندیشمندان رشته‌های مختلف در این مورد وجود ندارد. مثلاً پزشکان و افرادی که با دیدگاه پزشکی به این مسئله می‌نگرند. سلامت روان را منوط به نداشتن علائم بیماری تلقی می‌نمایند و روان‌شناسان و روانپزشکان رهن فردی را از نظر روانی سالم می‌دانند که دچار علائم روانی که مانع اختلال در کارکردهای روانی است، نباشد و بتواند به هنگام مواجهه با مسائل و مشکلات اجتماعی، تعادلی در رفتارها پیش برقرار نماید، کارشناسان سازمان بهداشت جهانی، سلامت فکر در روان را چنین تعریف می‌نمایند: سلامت فکر، عبارت است از قابلیت‌های برقراری ارتباط هماهنگ و موزون با دیگران، تغییر و اصلاح محیط فردی و اجتماعی و حل تضادها، مشکلات و تعارضات فردی به طور منطقی، عادلانه و مناسب (موسوی، 1380).

تعریف نظری زنان شاغل:

چنانچه زنانی که در تنظیم صحیح اقتصاد خانواده می‌توانند تأثیر به‌سزایی داشته باشند و با تدبیر و برنامه‌ریزی عاقلانه مرد را در تأمین هزینه و مخارج زندگی یاری رسانند و به این وسیله الگوی مناسبی برای فرزندان خود می‌باشد. بررسی روابط و مناسبات درون خانواده چنین نشان می‌دهد که با زیر سوال رفتن پاره‌ای از ارزش‌ها و هنجارهای سنتی، نقش زن با تغییراتی روبرو شده است و حاصل این تغییرات بسط و توسعه زمینه فعالیت‌های اجتماعی اوست. رو آوردن زنان به اشتغال در خارج از کانون خانوادگی تأثیر بسزایی در ابعاد هویت اجتماعی آنان داشته و این امر به نوبه خود موجب افزایش اعتماد به نفس جامع‌ه زنان شده